

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser, som i sin tur bygger på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Insamlingsmetod kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning. Res- och aktivitetsdata inkluderas från Telia Crowd Insights och Google Mobility Reports.

Sammanfattning

Den samlade generella efterlevnaden vecka 22 bedöms av 10 län som medel och av 11 län som hög, vilket kan jämföras med 11 respektive 10 förra veckan.

Idag den 1 juni träder förändringar av förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 i kraft. Flera län fortsätter rapportera att det är en utmaning att tillse att allmänhet och verksamheter håller sig uppdaterade om aktuella regler och rekommendationer.

I förhållande till tidigare veckors rapportering framhåller ytterligare fler län att personer som vaccinerats tenderar att inte följa råd, rekommendationer och riktlinjer, vilket påverkar verksamhetsutövare negativt. Ungdomar fortsätter också att samlas i grupper.

Länsstyrelsen Östergötland har ökat samarbetet med polisen för att förbättra förmågan att i god tid identifiera allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

I Gävleborg hölls två motorträffar i helgen, varav den ena hade 3 000 deltagare.

Kommentarer/slutsatser

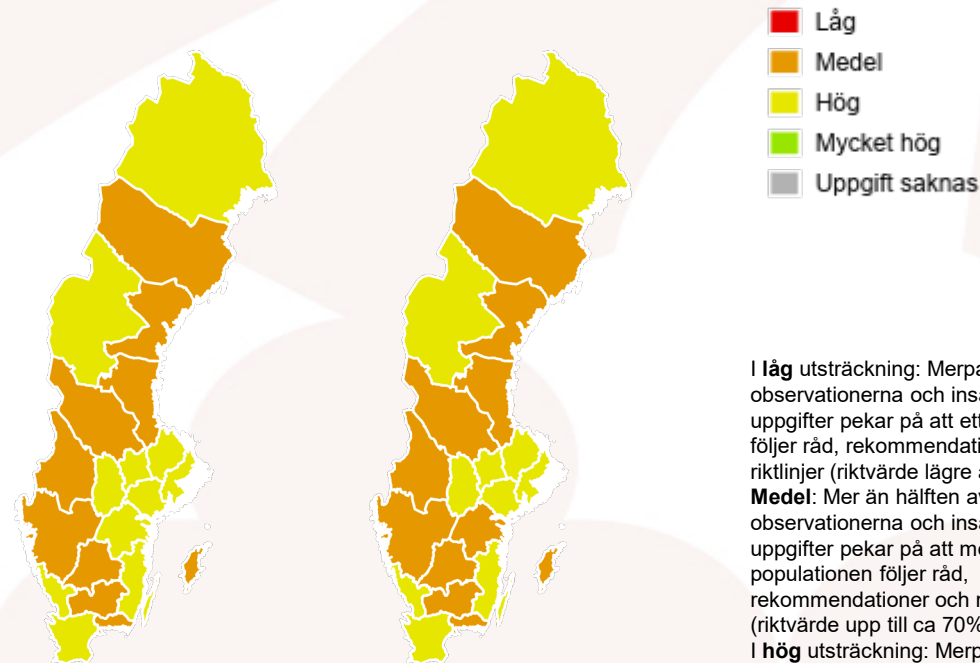
Efterlevnaden är fortsatt svårbedömd, dels för att inte alla aktörer i respektive län rapporterar och dels för att den baseras på bland annat subjektiva uppskattningar och enskilda aktörers bedömningar, vilka inte alltid uppdateras varje vecka. Vidare är det en pedagogisk utmaning för såväl allmänhet som beslutsfattare att rapporterad grad av efterlevnad inte följer utvecklingen av smittspridning. Till exempel kan ett län bedömt den generella efterlevnaden som medel eller hög men samtidigt ha en hög smittspridning i länet. Det är också svårt att uppmana människor att följa rekommendationerna när smittspridningen sjunker. Därför är samverkan mellan olika aktörer av vikt inför lättnader av restriktioner och under återöppning av samhället.

Resenivåerna och reserapporteringen har varit stabila under flertalet veckor med en lätt ökning i antal resor över tid sedan årsskiftet. Detta kan troligen både tillskrivas naturliga säsongförändringar, som följer liknande förändringar som under ett prepandemiskt år (i detta fall år 2019), och svårigheten att resa utomlands, vilket gör att fler reser inom landet. Reseförändringarna är i stora drag jämförelsebara med ett prepandemiskt år och är i paritet med resenivåerna under våren 2020. Slutsatsen är att de beteendeförändringar som skedde inledningsvis i pandemin kring resor är detsamma nu våren 2021, och att befolkningen nått en ny normalsituation kring resebeteende. Det ska dock understrykas att det inte går att säga något om hur dessa resor gjordes eller görs, det vill säga om de sker smittsäkert eller ej, och huruvida det skett en skiftning till det bättre eller ej.

BEDÖMD EFTERLEVAD PER LÄN

v. 22

v. 21

I låg utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att ett visst lågt antal följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde lägre än 50%).
Medel: Mer än hälften av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att mer än hälften av populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde upp till ca 70%).
I hög utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att flertalet följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde mer än 70%).
I mycket hög utsträckning: I princip samtliga observationer och insamlade uppgifter pekar på att i princip hela populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde 90-100%).

Samlad bedömning nationella resmönster

Resandet inom länen mellan den **22–28 maj minskade (2%)** jämfört med förra veckan. För tidigare veckor rapporterades följande genomsnittliga förändringar för resmönster inom länen (jämfört med föregående vecka): v.20: 0%, v.19: 2%, v.18: -2%, v.17: -4%

Mellan den **19–25 maj ökade** aktiviteten inom kategorierna "utomhus" (**49%**) och "station i kollektivtrafiken" (**1%**), förblev aktiviteten **oförändrad** inom kategorin "bostäder" (**0%**), samt **minskade** aktiviteten inom kategorierna "shopping och nöje" (**3%**), "matbutiker och apotek" (**4%**) och "arbetsplatser" (**4%**) jämfört med föregående sjudagarsperiod (**12–18 maj**) i Sverige.

Kollektivtrafik

Följsamheten av råd och rekommendationer inom kollektivtrafiken bedöms vara oförändrad denna vecka jämfört med förra veckan: 7 län anger hög, 12 län medel, 1 län låg efterlevnad, och 1 län saknar bedömning. Efterlevnaden av munskyddsanvändning rapporteras vara medel i 2 län och låg i 17 län. Beläggningsgraden bedöms vara medel i 16 län och låg i 2 län, bedömning saknas för 3 län.

Jönköping rapporterar att de anpassat turerna i förhållande till skolavslutningarna, samt att Socialstyrelsen har gett länstrafiken munskydd i 50-pack för utdelning till resenärer som köper 30- eller 40-dagars resekort. Stockholm har inlett planering för kommunikationsinsatser inför sommarens förändringar av reserestriktionerna, samt lyfter behovet av att åtgärder på lokal och regional nivå undergår konsekvensanalyser. Östergötland rapporterar att vaccinationsresorna har minskat. Uppsala och Jönköping rapporterar om en ökning av resandet.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

(+/- anger förhållande till vecka 21)

- **Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar:** 2 (-3).
- **Privata sammankomster:** 14 (+4). Flera län rapporterar om skolavslutningar och student. Västerbotten och Norrbotten anger ökat firande i samband med sommar och semester. Dalarna anger spontanarrangemang och ungdomar som samlas.
- **Serveringsställen:** 9 (+1). Västra Götaland uppger "hämtmatställen". Dalarna rapporterar om köbildning vid serveringsställen och i handel.
- **Handelsplatser inkl. paketutlämning inomhus:** 14 (+2). Motala kommun anger att ungdomar samlas i bland annat köpcentrum.
- **Handelsplatser utomhus:** 4 (-2).
- **Skolmiljöer och fritidsgårdar:** 9 (-2).
- **Arbetsplatser:** 9 (+2).
- **Offentliga rum inomhus:** 2 (-3). I Uppsala rapporterar en kommun om ökad mängd turister.
- **Offentliga rum utomhus:** 10 (+2). Kinda kommun uttrycker oro inför sommarsäsongen.
- **Träningslokaler och idrottsaktiviteter:** 5 (+0).
- **Kollektivtrafik:** 4 (+1). Västerbotten anger perronger och väntsalar utifrån ökat resande under ledigheter. I Uppsala rapporterar en kommun om ungdomsgång som stör i och vid stationshuset.
- **Motorträffar:** 5 (+0). Västernorrland anger bilträffar som attraherar mycket folk.
- **Övrigt:** 9 (+6). 8 län anger minskad efterlevnad bland redan vaccinerade.

Vidtagna åtgärder

- **Information och kommunikation:** Västernorrland uppger fortsatta kommunikationsinsatser om smittläget och rekommendationer. Norrbotten rapporterar att en kommun genomför kommunikationsinsatser samt har dialog med elevrådet på en gymnasieskola. I Uppsala använder en kommun e-postutskick till serveringsställen med förtydligade skyldigheter samt rättigheter kring öppethållande. Region Gotland har anlitat "Covidriddarna" (tornerspelsriddare) som kommer rida ut under vecka 27–31 i Visby och till välbesökta platser runt om i länet där det finns risk för trängsel. Syftet är att sprida budskap om att hålla avstånd.
- **Råd och rekommendationer:** I Stockholm justeras de regionala rekommendationer av smittskyddsläkaren från den 1 juni till att inte omfatta rekommendationer om agerande efter utlandsresor. De regionala rekommendationerna upphör den 13 juni. Smittskyddsläkaren har i samråd med länsstyrelsen i Västernorrland beslutat att de regionala rekommendationer upphör den 31 maj. I Östergötland rapporterar Mjölby kommun att de från och med den 1 juni öppnar upp för bokningar av vuxenträning inomhus i kommunala anläggningar, träningen sker dock även fortsättningsvis under smittsäkra former. På Gotland tillåts även vuxna delta i föreningsledd träning i idrottsanläggningar som Region Gotland driver från och med den 1 juni. Anläggningarna öppnar även för privat bokning, med krav på redovisning hur aktiviteten ska genomföras smittsäkert. I Halland kommer den regionala munskyddsrekommendationen att upphöra från och med den 1 juni.
- **Samverkan:** I Östergötland uppger Räddningstjänsten att de fortsätter med att samverka och informera chefer och skyddsombud veckovis samt lägger ut relevant information på intranätet. Västra Götaland rapporterar om samverkansmöte med representanter för gästhamnarna/ställplatser i kommunen för att ge information och råd gällande rekommendationer och riktlinjer.
- 12 län rapporterar inte något nytt.

Behov av åtgärder

- Dalarna, Jönköping, Kronoberg, Norrbotten, Värmland och Västerbotten lyfter fram att den stegvisa öppningen av samhället ställer krav på tydlig kommunikation kring vilka restriktioner som gäller.
- I Halland rapporterar en kommun att de ser effekt av att vara ute på plats och ge råd och ser ett fortsatt behov av att vara ute och informera framför allt i samband med turistsäsong.
- Värmland uppger att det finns behov av att nå ut med information bland annat i samband med skolavslutningar och student.
- Västernorrland uppger att det finns fortsatt behov för information till personer som är vaccinerade eller har haft covid-19 om att fortsätta följa gällande rekommendationer och råd.
- 11 län rapporterar inte något nytt.

Övrigt

- Inget nytt att rapportera